

PRE VENTIE BE LEID

ALCOHOL
ILLEGALE DRUGS
TABAK
MEDICATIE
GOKKEN
GAMEN

LAAT
ZIEN WAT
JE KAN!

SCHOLENGEMEENSCHAP
SINT-MICHEL

BREE | BOCHOLT | MEUWEN | PEER

INLEIDING

Het preventiebeleid handelt over het bezit, gebruik en verspreiden van tabak, alcohol, illegale drugs, medicatie. Ook aan andere moderne vormen van verslavingen, games en gokken, wordt aandacht besteed.

Onze visie op het begeleiden van jongeren naar volwassenheid is gebaseerd op een pedagogisch referentiekader met als belangrijkste vaardigheden de drie S'en:

Sturen: duidelijke regels en afspraken maken die wij consequent en correct toepassen;

Steunen: regelmatig preventieve acties voor jongeren organiseren, hen betrekken bij de uitwerking van het preventiebeleid en geloven in het effect van een positieve bekrachtiging;

Stimuleren: problemen bespreekbaar maken en jongeren stimuleren om deze zelf snel en efficiënt aan te pakken.

Het preventiebeleid is gebaseerd op dit pedagogisch referentiekader.

Het preventiebeleid is tot stand gekomen na overleg binnen het SPOC. Dit is een overlegplatform van secundaire scholen, lokale politie, OCMW's, CAD en CLB's van Bree, Bocholt, Meeuwen-Gruitrode en Peer.

ALCOHOL

Wettelijk kader

De besluitwet van 14 november 1939 betreffende de beteugeling van dronkenschap.

De wet van 28 december 1983 betreffende de vergunning voor de verstrekking van sterke drank.

BEZIT

Regel

Op school, tijdens schoolactiviteiten en extra-murosactiviteiten is het bezit van alcohol verboden.

Bij overtreding

- Bij een eerste overtreding:
 - de leerling geeft alcohol in bewaring af;
 - de leerling krijgt een opdracht in het kader van preventie;
 - gesprek met de ouders en de leerling.
- Bij herhaalde overtreding: sanctie na schooluren + 1 dag schorsing om te werken rond opdrachten binnen het kader van preventie.

GEBRUIK

Regels

- Openbare dronkenschap is strafbaar.
- Op school, tijdens schoolactiviteiten en extra-murosactiviteiten is het gebruik van alcohol verboden.
- Het is verboden alcohol te drinken vooraleer de leerling naar school komt.
- Tijdens stages gelden de afspraken binnen de stageplaats.

Bij overtreding

- Bij vermoeden: observeren van gedragingen en motiverend gesprek met de leerling.
- Indien onder invloed:
 - leerling uit de groep verwijderen;
 - gesprek met leerlingenbegeleiding en directies;
 - ouders komen de leerling afhalen op school;
 - nadien gesprek met de ouders en de leerling over sanctie en begeleiding.
- Indien onder invloed tijdens meerdaagse reizen:
 - leerling uit de groep verwijderen;
 - nadien motiverend gesprek met de leerling + sanctie door begeleiding;
 - bij sociale overlast wordt de leerling uitgesloten van meerdaagse reizen in hogere jaren;
 - bij zware overtreding riskeert de leerling om op eigen kosten teruggestuurd te worden naar huis.

VERSPREIDEN

Regels

- Het verspreiden of verkopen van alcohol door leerlingen is verboden.
- Het is verboden bier en wijn te verkopen en aan te bieden

aan jongeren onder de 16 jaar en sterke dranken (inclusief alcoholpop) aan jongeren onder de 18 jaar.

Bij overtreding

- De leerling geeft alcohol af.
- Gesprek met leerling en ouders door directie en leerlingenbegeleiding.
- Bij herhaalde overtreding volgt schorsing van 1 of meerdere dagen + opdrachten binnen kader van preventie.
- Sanctie en begeleiding in overleg.

AANDACHTSPUNTEN

- De directie wordt steeds geïnformeerd bij overtredingen.
- Indien ouders de leerling niet kunnen komen halen, contacteert de school naaste familie, bureu of vrienden voor de opvang.
- Het verdient aanbeveling om bij extra-murosactiviteiten de regels rond alcohol met de leerlingen vooraf duidelijk te bespreken.
- Overdreven alcoholgebruik thuis of in de vrije tijd kan wijzen op een probleem. Een gesprek met de leerlingenbegeleiding is dan noodzakelijk.
- Probleemdrinkers worden on-

middelrijk doorverwezen naar CLB, CAD of andere hulpverleningsinstanties.

- Wanneer alcohol verspreid wordt, moet ook de ontvanger aandacht en begeleiding krijgen. Afhankelijk van de context volgt er een sanctie.
- Op bepaalde schoolactiviteiten kan er uitzonderlijk aan de leerlingen alcohol worden geschonken. Enkel leerlingen ouder dan 16 jaar kunnen dan alcoholische dranken drinken en er wordt streng gecontroleerd op overmatig drankgebruik.
- Risico's van overmatig drankgebruik of hulp bij alcoholproblemen: www.alcoholhulp.be.
- Informatie over risico's alcoholgebruik bij jongeren: www.expoo.be/themes/alcohol
- Informatie over alcohol: effecten, risico's, wetgeving www.druglijn.be/drugs-abc/alcohol

ILLEGALE DRUGS

Wettelijk kader

De drugswet werd in belangrijke mate aangepast door het koninklijk besluit van 16 mei 2003 over de handel in slaap- en verdovende middelen.

Ernstige signalen van bezit en/of gebruik:

- gesprek met directie, leerlingenbegeleiders, leerling en ouders;
- overleg en afspraken rond eventuele begeleiding.

BEZIT

Regel

Het bezit van illegale drugs is verboden.

Bij overtreding

- Bij vermoeden:
 - motiverend gesprek van de leerlingenbegeleiding met de leerling na discreet onderzoek;
 - afhankelijk van context en resultaat, gesprek met ouders.
- Bij effectief bezit:
 - leerling geeft drugs af, deze worden aan politie doorgegeven;
 - overleg met leerlingenbegeleider en directie;
 - meldingsplicht aan politie;
 - gesprek met de ouders en de leerling;
 - begeleidingsprocedure opstarten (leerlingenbegeleiding, CLB, CAD, andere externe diensten, ...);
 - vroeginterventie CAD;
 - sanctie in overleg.
- Bij effectief bezit tijdens meerdaagse reizen:
 - de leerling geeft drugs af;
 - de leerling wordt op eigen kosten teruggestuurd naar huis;
 - bij thuiskomst gesprek

met de leerling, ouders en directie;

- Meldingsplicht aan de politie;
- de leerling wordt uitgesloten van meerdaagse reizen in hogere jaren;
- sanctie in overleg.

GEBRUIK

Regel

Het gebruik van illegale drugs is verboden.

Bij overtreding

- Bij vermoeden:
 - objectief beschrijven van gedragingen en gesprek hierover met de leerling;
 - de leerling wordt afgezonderd en naar leerlingenbegeleiding gebracht;
 - indien de gedragingen evident wijzen op drugsgebruik, worden de ouders gecontacteerd om de leerling af te halen op school;
 - nadien volgt gesprek met de leerling en de ouders en maakt men afspraken over hulpverlening en sanctie;
 - vroeginterventie CAD.
- Indien onder invloed:
 - verwijderen uit groep;
 - overleg met directie en

leerlingenbegeleiding;

- ouders komen leerling afhalen;
- preventieve schorsing – opstarten tuchtprocedure;
- in kader van de tuchtprocedure een gesprek met directie, leerlingenbegeleiding met ouders en leerling, afspraken over sanctie en begeleiding;
- meldingsplicht aan politie;
- opdrachten in kader van preventie.
- Bij gebruik:
 - leerling geeft drugs af, deze worden aan de politie bezorgd;
 - overleg met leerlingenbegeleiding en directie;
 - meldingsplicht aan politie;
 - inschakelen externe diensten (CLB, CAD, ...);
 - preventieve schorsing – opstarten tuchtprocedure.
 - in kader van de tuchtprocedure een gesprek met directie, leerlingenbegeleiding, ouders en leerling. Afspraken over sanctie en begeleiding.
 - Meerdaagse reizen:
 - leerling uit de groep verwijderen + gesprek met de begeleiding;
 - bij zware overtreding

riskeert de leerling om op eigen kosten teruggestuurd te worden naar huis;

- de leerling wordt uitgesloten van meerdaagse reizen in hogere jaren;
- melding aan politie;
- preventieve schorsing – opstarten tuchtprocedure;
- in kader van de tuchtprocedure een gesprek met directie, leerlingenbegeleiding, ouders en leerling. Afspraken over sanctie en begeleiding.

VERSPREIDEN

Regel

Het verspreiden van illegale drugs is verboden.

Bij overtreding

- Leerling geeft drugs af.
- De drugs worden aan politie overhandigd.
- Meldingsplicht aan politie.
- Gesprek van de directie en leerlingenbegeleiding met leerling en ouders.
- Preventieve schorsing – opstarten tuchtprocedure;
- in kader van de tuchtprocedure een gesprek met directie, leerlingenbegeleiding, ouders en leerling. Afspraken over sanctie en begeleiding (inschakelen externe diensten);
- Bij dealen wordt de leerling definitief uitgesloten.

AANDACHTSPUNTEN

- Indien de leerling minderjarig is valt hij onder de verantwoordelijkheid van de ouders. Het is daarom belangrijk dat de ouders actief meewerken aan de begeleiding.
- De directie wordt steeds geïnformeerd bij overtredingen.

- Gesprek met de ouders en de leerling over begeleiding en sanctie gebeuren zo snel mogelijk na de overtreding.
- De school bezorgt de drugs van de leerling onmiddellijk aan de politie.
- Tijdens extra-murosactiviteiten gelden dezelfde regels als op school. Op voorhand worden ouders en leerlingen duidelijk geïnformeerd.
- Bij de beoordeling van drugsproblemen moeten wij aandacht hebben voor bezwarende omstandigheden zoals diefstal, ordeverstoring, gebruik door meerderjarige in aanwezigheid van een minderjarige, ...
- De school maakt geen onderscheid tussen cannabis en andere drugs. Ook zijn de regels en procedures van toepassing voor alle leerlingen, zonder een onderscheid te maken tussen minderjarige en meerderjarige leerlingen.
- Wanneer drugs verspreid worden, moet ook de ontvanger aandacht en begeleiding krijgen. Afhankelijk van de context volgt er een sanctie.
- Preventie: in overleg met politie kunnen er drugscontroles in de school worden georganiseerd.
- Informatie over cannabisgebruik: <http://www.expoo.be/themas>
- Informatie over verschillende soorten drugs, pijnstillers, slaap- en kalmeringsmiddel (Wat zijn, Effecten, Risico's, Wetgeving, Folders): www.druglijn.be
- Begeleiding: www.cadlimburg.be www.cannabishulp.be

TABAK

Wettelijk kader

Het decreet van 28 mei 2008 houdende het instellen van een rookverbod in onderwijsinstellingen en centra voor leerlingenbegeleiding.

BEZIT

Regel

De tabaksproducten worden op een niet-zichtbare plaats bewaard.

Bij overtreding

- Bij een eerste overtreding: motiverend gesprek met de leerling.
- Bij een volgende overtreding: rookmateriaal tijdelijk in bewaring geven.
- Bij herhaalde overtreding: gesprek met de ouders en de leerling.

GEBRUIK

Regels

- Roken in gesloten plaatsen is steeds verboden.
- Roken in open plaatsen is verboden op weekdays tussen 6.30 uur 's morgens en 18.30 uur 's avonds.
- Roken tijdens extra-murosactiviteiten is verboden tussen 6.30 uur 's morgens en 18.30 uur 's avonds (ook tijdens het weekend).
- Tijdens stage wordt de leerling-stagiair gelijkgesteld met een werknemer. Dan gelden de afspraken in de stageplaats.

Bij overtreding

- Bij vermoeden van roken: motiverend gesprek met de leerling.
- Bij een eerste overtreding: motiverend gesprek met de leerling + opdracht in kader van preventie (thuis of op school).
- Bij een tweede overtreding: opdracht in kader van preventie, te maken na de schooluren op school.
- Bij een derde overtreding: gesprek met de ouders en de leerling + 1 dag schorsing om te werken rond opdrachten binnen het kader van preventie.

VERSPREIDEN

Regel

Het is verboden om tabaksproducten te verkopen aan jongeren onder de 16 jaar. Dit geldt ook voor het (gratis) verspreiden op school of op schoolactiviteiten.

Bij overtreding

- Bij een eerste overtreding: motiverend gesprek met de leerling + opdracht in kader van preventie.
- Bij een volgende overtreding: gesprek met de ouders en de

leerling + opdracht in kader van preventie, te maken na de schooluren.

- Bij herhaalde overtreding: gesprek met de ouders en de leerling + 1 dag schorsing om te werken rond opdrachten binnen het kader van preventie.

AANDACHTSPUNTEN

- De school kan een absoluut rookverbod instellen door ook het roken in open plaatsen te verbieden.
- De school moet het rookbeleid kenbaar maken op het schooldomein. De school moet in overleg met de leerlingen het begrip schooldomein afbakenen.
- De school neemt initiatieven om afspraken rond roken te controleren en eventuele overtredingen consequent te sanctioneren.
- De school maakt afspraken wanneer en waar tijdens meerdaagse reizen in vakantieperiodes mag gerookt worden. Bij overtreding neemt de begeleider de gepaste sanctie.
- Hulp nodig bij het stoppen met roken? Surf naar www.tabakstop.be.

MEDICATIE

Wettelijk kader

De drugswet van 1921 reguleert het gebruik van medicatie.

BEZIT

Regel

In principe heeft de leerling geen medicatie voor eigen gebruik bij zich. Indien dit toch noodzakelijk is, wordt de school op voorhand verwittigd.

Bij overtreding

Vermoeden van misbruik:

gesprek met leerlingenbegeleiding, ouders en onmiddellijke doorverwijzing naar CLB-arts.

GEBRUIK

Regels

In principe verstrekt de school geen medicatie.

Gebruik op persoonlijk initiatief valt onder de verantwoordelijkheid van de ouders.

- Gebruik tijdens schooluren:

- afspraken met ouders (diabetes, adhd, ...);
- bij sporadisch gebruik: enkel via leerlingendienst via registratie;
- het gebruik van medicatie wordt nauwkeurig geregistreerd.

- Meerdaagse reizen:

- Eerste graad: begeleidende leraren nemen medicatie in beheer, in samenspraak met ouders.
- Tweede en derde graad:

begeleidende leraren worden vooraf op de hoogte gebracht van medicatiegebruik.

Bij overtreding

- Motiverend gesprek met de leerling en eventueel ouders.
- Afhankelijk van de ernst wordt hulpverlening opgestart in samenwerking met CLB-arts.

VERSPREIDEN

Regel

Het verspreiden van medicatie is verboden.

Bij overtreding

Afhankelijk van context:

- motiverend gesprek met de leerling en zijn ouders;
- opdracht thuis of na de lessen op school rond preventie;
- begeleiding en sanctie indien nodig.

AANDACHTSPUNTEN

- De school wil het gebruik van medicatie sterk beperken. Indien de situatie dit verantwoordt, verstrekt zij enkel universele geneesmiddelen zoals Dafalgan en Ororaf.
- In samenwerking met arts vanuit IDEWE of CLB maakt

de school een analyse welke medicatie aanwezig moet zijn in een schoolapotheek.

- Indien de leerling op school onder toezicht medicatie moet gebruiken, is een attest van de ouders en de dokter noodzakelijk.
- De school verstrekt medicatie via de leerlingendienst door vaste personeelsleden, die een vorming EHBO gevolgd hebben en die jaarlijks een opfrissingscursus krijgen. Elke verstrekking van medicatie wordt nauwkeurig geregistreerd.
- Het comité PBW krijgt elke vergadering een overzicht van de verstrekte medicatie.
- De school heeft een beleid rond de opvang van leerlingen met medische problemen. Hierin staan duidelijke afspraken over het verstrekken van medicatie en verzorging op school.
- Tips rond correct toedienen van medicatie: www.antigifcentrum.be.
- Informatie over verschillende soorten drugs, pijnstillers, slaap- en kalmeringsmiddel (Wat zijn, Effecten, Risico's, Wetgeving, Folders): www.druglijn.be

GOKKEN

Er zijn verschillende soorten kansspelen en kansspeluitbaters: casino's met tafelspelen en automatische spelen, speelautomatenhallen, drankgelegenheden met bingo's, wedkantoren, onlinekansspelen, nationale loterij, paardenwedrennen, sportweddenschappen, televisie- en gsm-spelletjes, weddenschappen op evenementen en kienen. Het gokken wordt bij jongeren vaak gepromoot via moderne media (gsm, internet, facebook, tv) en sportwedstrijden.

Definitie kansspel: Elk spel of weddenschap, waarbij een ingebrachte inzet door minstens één van de spelers of wedders, hetzij een winst van om het even welke aard voor minstens één van de spelers, wedders of inrichters van het spel of de weddenschap tot gevolg heeft en waarbij het toeval een zelfs bijkomstig element is in het spelverloop, de aanduiding van de winnaar of de bepaling van de winstgrootte.

Wettelijk kader

De huidige 'Wet op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers' dateert van 7 mei 1999. De goksector is volop in ontwikkeling, er komen steeds meer wijzigingen in de toepassingen en de uitvoeringsbesluiten.

Voor een recente stand van zaken kan men terecht op www.gamingcommission.be.

Controle en toezicht van de kansspelen vallen onder de Kansspelcommissie.

REGEL

Op school mogen de leerlingen geen (kaart)spelen met inzet van geld organiseren. Zij hebben geen toegang tot gokspelen op het internet.

De verkoop van deelnemingsformulieren van gok-/kansspelen op school is verboden.

SANCTIES BIJ OVERTREDINGEN

- Bij een eerste overtreding, vermoeden van gokken of verkoop van deelnemingsformulieren: motiverend gesprek en opdracht binnen het kader van preventie. Indien er in

groep voor geld gespeeld werd, moeten de dagverliezen aangezuiverd worden door de 'winnaars'.

- Bij volgende overtreding of vermoedens van gokverslaving: motiverend gesprek van directie en leerlingenbegeleiding met leerling en ouders. De leerling moet, afhankelijk van de situatie, de opdracht buiten de lesuren op school of thuis maken.
- Vanaf de derde overtreding wordt de leerling een dag preventieve schorsing en opstarten van de tuchtprocedure.

- In kader van de tuchtprocedure een gesprek met directie, leerlingenbegeleiding, ouders en leerling. Aafspraken over sanctie en begeleiding
- Bij gokverslaving wordt onmiddellijk externe professionele hulp ingeschakeld.

AANDACHTSPUNTEN

- Mogelijkheden tot gokken via internet worden op school geblokkeerd.
- Enkel tijdens de pauzes mogen de leerlingen op school kaart of een gezelschapsspel spelen. In geen geval tegen geld.
- Personeel moeten alert zijn voor symptomen van gokverslaving bij leerlingen. Door snel te reageren kan de schade beperkt blijven. Leerlingbegeleiding contacteert de ouders voor een gesprek en om samen naar begeleiding en oplossingen te zoeken. De ouders hebben een belangrijke en actieve rol in de begeleiding.
- Symptomen van gokverslaving:
 - geobsedeerd door gokken. Pogingen om minder te gokken of te stoppen falen.
 - slecht om kunnen gaan met alledaagse spanningen;

- liegen over gokken en allerlei smoesjes verzinnen;
- financiële problemen;
- steeds grotere bedragen vergokken;
- leeft in eigen wereld, afgezonderd van familie en vrienden;
- conflicten met familie en vrienden;
- somber en depressief voelen;
- gevoel van schaamte, schuld en verdriet
- Bij gokverslaving wordt, in overleg met de ouders en de leerling, onmiddellijk professionele hulpverlening ingeschakeld. Het CAD organiseert een therapeutische cursus voor gokkers waarbij eigen gokgedrag onder de loep wordt genomen. Info: www.cadlimburg.be.
- Interessante websites die gokkers kunnen helpen om terug controle te krijgen:
 - www.gokkliniek.be,
 - www.vad.be,
 - www.playsafe.be
- Heb je het gamen nog onder controle? Doe de test op: www.druglijn.be

GAMEN

Gamen kan fijn zijn maar het moet ook fijn blijven. 90 % van de jongeren ervaart geen probleem met gamen. Het gamen wordt problematisch als het zoveel tijd in beslag neemt zodat er weinig tijd overblijft voor andere activiteiten. Bij verslaving wordt “willen gamen” een kwestie van “moeten gamen”

PROBLEMATISCH GAMEN

- Gesprek met leerlingbegeleiding, ouders en gamer. Samen zoeken we tijdens het gesprek naar mogelijke begeleiding. Tijdens het gesprek proberen we de gamer te motiveren om deze begeleiding te volgen. Belangrijk dat we er vroeg bij zijn en de gepaste begeleiding geven.
 - Probeer de gamer terug naar de werkelijkheid te halen.
 - Stel de gamer op internetdieet.
 - Streef naar meer structuur en dag planning waar tijd is voor verveling.
- prikkelbaar bij niet spelen;
 - eenzaamheid, isolement, weinig offline contacten;
 - achteruitgang schoolprestaties. Schoolopdrachten worden niet meer gemaakt;
 - afspraken vergeten;
 - minder aandacht voor andere hobby's.
 - Gamen heeft ook positieve effecten:
 - uitdenken van strategieën;
 - stimuleren van creativiteit;
 - verhogen van de reactiesnelheid;
 - leren beslissingen nemen/keuzes maken;
 - leren concentreren en doorzetten.
 - Hoe kan men gamen leuk houden:
 - zorg voor een balans tussen gamen en andere activiteiten;
 - doe ook activiteiten die minder leuk zijn;
 - maak duidelijke afspraken (met jezelf en je ouders) over wanneer en hoe lang je gaat gamen.
 - Heb je het gokken nog onder controle? Doe de test op www.druglijn.be
 - Tips voor ouders:
 - hou contact met je kind en praat over problematisch gamen;
 - stel grenzen en maak duidelijke afspraken. Reageer consequent indien nodig;
 - beloon positief gedrag;
 - schakel zo snel mogelijk externe begeleiding in (CAD).

AANDACHTSPUNTEN

- Het personeel van de school moet alert blijven voor mogelijke symptomen. Indien uit een gesprek blijkt dat de leerling veel tijd besteedt aan gamen, wordt dit aan de leerlingenbegeleiding gemeld. De leerlingenbegeleiding bespreekt dit met de leerling.
- Mogelijke problemen bij gameverslaving:
 - tekort aan slaap;
 - lichamelijke klachten door de houding achter het beeldscherm;
 - verwaarlozing hygiëne;
 - verveling;

ONS BELEID

het begin van het schooljaar en periodiek worden elementen uit dit preventiebeleid uitgebreid toegelicht.

Het platform SPOC van secundaire scholen, politie, OCMW, CAD en CLB van Bree, Bocholt, Meeuwen-Gruitrode en Peer bespreekt op hun vergaderingen regelmatig de veiligheid van de jongeren in de brede context. Dit platform stuurt het algemeen preventiebeleid in de regio en coördineert grotere projecten.

Het preventiebeleid steunt op vier pijlers:

- brede voorlichting en vorming;
- duidelijke regels inzake het bezit, gebruik en verdelen van tabak, alcohol, medicatie, illegale drugs, gokken en gamen;
- procedures voor het aanpakken van overtredingen en problematisch gedrag;
- hulpverlening op maat, de belangrijkste pijler waarop een goed preventiebeleid steunt.

Het preventiebeleid is het algemene kader en van toepassing voor de hele scholengemeenschap. De scholen moeten dit verder concreet maken.

Het uitgewerkt preventiebeleid wordt in een mooie lay-out gegoten en gedrukt. Het wordt bij het schoolreglement gevoegd zodat alle leerlingen van de scholengemeenschap en hun ouders het kunnen lezen. In

Wij formuleren nog enkele algemene adviezen rond het preventiebeleid:

- de leerling moet zich goed voelen op school. De school zorgt daarom voor een aangename infrastructuur en een positief klimaat waar de stem van de leerling gehoord wordt. De jongere moet duidelijk weten bij wie hij op school terecht kan met zijn vragen en problemen. De cel leerlingenbegeleiding speelt hierbij een belangrijke rol;
- de school moet in het begin van het schooljaar duidelijk communiceren over het preventiebeleid (roken, alcohol, medicatie, gokken, illegale drugs, gokken en gamen). De leerlingen moeten weten wat de afspraken en mogelijke sancties bij overtredingen zijn, ook bij gebruik/misbruik tijdens de middagpauzes en bij extra-murosactiviteiten;
- preventieprojecten kunnen perfect gekaderd worden binnen de vernieuwde vakoverschrijdende eindtermen (VOET);
- de preventieve acties worden georganiseerd vooraleer de jongeren met drugs geconfronteerd worden. Heel veel informatie rond preventie vindt men bij het CAD. De

scholen tekenen een leerlijn uit en besteden regelmatig aandacht aan de verslavende effecten van roken, alcohol, medicatie, gokken, illegale drugs en gamen. Jongeren moeten leren NEE zeggen tegen allerlei vormen van drugs en verslaving. Daarom is het belangrijk dat leerlingen sociale vaardigheden aanleren indien ze deze niet beheersen (project CLB);

- het is zinvol om het preventiebeleid te integreren in verschillende vakken en de leraren actief te betrekken bij de uitwerking en uitvoering van projecten;
- ook in de seksuele en relationele vorming moet aandacht besteed worden aan de gevaren van de combinatie van drugs en alcohol. Uit enquêtes blijkt dat jongeren onder invloed ongewenste seksuele contacten hebben waar ze later spijt van hebben;
- Het verdient aanbeveling om tijdens de middagpauze of na schooltijd binnen het breder kader van preventie diverse activiteiten te organiseren (sportcompetities, schaken, ICT-activiteiten, leesbevordering in bibliotheek, gezelschapsspelen, dans- en zangcompetities, toneel, ...). De school overlegt met de leerlingen en maakt hen mede verantwoordelijk voor de organisatie;
- meten is weten. Het is zeker nuttig om tweemaal per jaar het welbevinden van de leerlingen te meten. Daaruit kan de school heel veel informatie halen om haar beleid bij te sturen.